

DOMIN SVET

LETNIK 36. V LJUBLJANI 20. SEPTEMBRA 1923. ŠTEVILKA 7.

NANDE VIDMAR: KALOBJE.

BOGOVEC JERNEJ.

DR. IVAN PREGELJ.

3.

Bil je dan pred božičnim praznikom. Bogovec ni vedel. Topo je bil vstal iz gradu in zašel nagonsko h grajskemu ribniku. Zelena in kalna je ležala voda. Južno vreme je bilo vzelo zmrzal, da je le še motno v vodah, tako kakor rja na jeklu, ki se je ustudilo. Komaj zlato izide čisto iz ognja. Duša človeška ne vzide iz trpljenja.

Ali je res vstajalo iz motnega zrcala, ali pa je le bogovec želel, da bi vstalo in bi bilo mrtvo otročniško telo? Streslo ga je skrivnostno.

»Juta! Saj ti je bilo zares namenjeno. Videl sem, preden sem te poznal. Vem tudi sebe, preden sem dočakal. Strašno jaše nepoznani. On obeša krizmanek, on koplje grob, on jemlje pot. Iz njega je bodilj, iz njega je potop, iz njega je zanka vrvi...«

Bogovec je zablodil mimo ribnika po močadi. Videl je izhojeno pot in našel breze. Iskal je v breg in stransko močad in je imel pred seboj razpalo kočo, dom blodne Mrete.

»Kam in zakaj?« se je ovedel in sramoval. »Pred svinjak sem vzšel.« Stal je v nizkih borovcih. V oči ga je zaščemelo od luči, ki mu je planila z višin čez brda. V strašnem pokoju so rastle snežene gore pred njim v jasno nebo. Solnce iz popoldne je ležalo brez vse sence v čereh. Zemlja se je zidala pred njim v čudno priliko: v sedmem letu zagori v otroški duši koprnenje v višave in se trenutno umiri ob materini besedi in otroški igrači. V šestnajstem letu zastoče iz prsi v novo višino in pade rezko v hladno senco, prvo slo iz krvi, prvo žalost iz porodnega greha. In potem hodi duša in se pne v višave, sega v luč in pada nazaj in obvisi šestdesetletna sredi med lučjo in mrazovi, med kregulji nebes in zmaji dupelj. Kdo je, ki je tam priplezal do vrha? Kaj je zvedel, ko je bil gori? Ali ni želel nazaj v senco, odkoder je vzšel, ali vendar ni preklinjal ure, ko se je rodil?«

Misel se je utrgala bogovcu. Iz koče je stopila ženska s posodo vode in se začela umivati. V solncu je sinila polt.

»Za praznik se perejo,« je mrmral bogovec; »čemu se umiva ta?« Izza molčečih lesov so se zbudili glasovi zvonov. Tedaj je vedel:

»Resnično, še prase se pere za praznik.« Še je gledal za ženo, pa mu je postalo zoprno in se je okrenil rezko.

»Obnožnja! Če bom utonil, v takile sli ne bom.«

Šel je po poti, koder je bil prišel. Zvonovi so šli ž njim. Vedno več jih je bilo. Iz njih se je budila venomer ena sama beseda vanj:

»Krizmanek, krizmanek, krizmanek...« Iz nemarne žene, katero je videl, pa še iz misli, da je blizu ura, ko se bo rodilo božje dete, je utonil v motno iskanje.